

HET CHATEAU

Door: Rombout Paladijn

HET CHATEAU

Kennis is macht, en macht moet introspectie kennen...

- De graaf -

Copyright © 2019 Rombout Paladijn

Omslagontwerp: Piotr Wytrązek

ISBN: 9789402193367

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Proloog

Engeland was een land zoals men dat alleen kende van verhalen en sagen. Een welvarende, bloeiende, maar ook sterke natie die zich hoog in het noordwesten had gevestigd op de wereldmap.

In Engeland bevond zich ook een kleine gemeenschap; Glancebury genaamd. Een voormalig mijnwerkersdorp dat nu floreerde op de veeteelt, de zuivelhandel, en wat nevenactiviteiten. Dit kleine plaatsje Glancebury was gesitueerd in een bisdom en tevens in een *shire*, al was dat ietwat vreemd aangezien een hertog aan het hoofd stond van de provincie. Er was echter wel meer vreemd aan dit kleine dorpje...

We tekenen begin 1800, al leek het alsof Glancebury al zeker honderd jaar had stilgestaan. Rondom het dorp waren nog geen verharde wegen, het journalistieke nieuws bereikte het gebied maar mondjesmaat, en de meeste inwoners van dit plaatsje hadden moeite om het hoofd boven water te houden. Zo ook de familie Pritchard; een eerlijk, en hardwerkend gezin, dat zich had toegelegd op het boerenleven.

En ook al was dit 'leven van het land' allesbehalve makkelijk, leek er toch nog iets te spelen wat het leven nog net iets ondragelijker maakte...

Engeland was een land met veel macht, en invloedrijke landen wilden hun macht graag behouden en leken dit te doen met overheersen. Zo was het ook niet anders met deze natie. Een oorlog begon, de productie van de steenkoolmijnen werd verhonderdvoudigd, en zo kwam het op een dag dat de mijn van Glancebury volledig uitgeput was van zijn grondstoffen.

Een oorlog was gevoerd, de zege was binnengehaald, en zodoende kwam de rest van de overgebleven troepen weer mondjesmaat de natie binnengedruppeld.

Toch leek er sindsdien een andere wind te waaien over het land, en zo ook over de provincie Lancastershire, en het kleine plaatsje, of beter gezegd dorpje, wat er middenin lag.

Glancebury was van origine een mijnwerkersstadje, altijd al geweest, maar sinds het voeren van de eerdergenoemde oorlog, en zodoende een uitputting van de steenkool, moesten de inwoners van deze kleine gemeenschap een andere bron van inkomsten zien te vinden. In dit dorpje Glancebury, vernoemd naar de omliggende glooiende heuvels waar het zonlicht altijd op leek te schijnen, woonde ook de familie Pritchard. Het was een familie die al vele generaties terugging, altijd voet had gezet op de zompige kleigrond die het land bezat, en die deze woeste grond ook nog eens altijd met noeste arbeid had bewerkt.

De familie Pritchard waren geen mijnwerkers, zij waren boeren, zij waren dit altijd al geweest, al leken zij er toch nooit helemaal bij te horen.

Het moge duidelijk zijn dat Glancebury op een dag geen mijnwerkersdorp meer was. De rust was wedergekeerd in het land, de soldaten waren inmiddels teruggekeerd naar huis, de mijnwerkers moesten hun heil elders zoeken, en de boeren? Tsja, de boeren deden wat zij altijd al hadden gedaan; zwoegen op het land om de natie van nieuwe lichamelijke energie te voorzien. Energie die misschien wel weer zou worden gebruikt voor het starten van een nieuwe oorlog, al leek dat voorlopig niet het geval.

Gek genoeg leek er iets te spelen in, en rondom het dorpje Glancebury. Een soort vloek. En sommigen durfden dan ook te beweren dat dit een straf was vanwege een oorlog die helemaal nooit bevochten had mogen worden. Volgens anderen hadden de teruggekeerde troepen dit euvel met zich meegenomen vanuit het buitenland; megedragen op de revers van hun bruingroene jassen, verspreid over hun vaderland dat zij in eerste instantie probeerden te beschermen, ook al werd dit bijna nooit hardop uitgesproken.

Maar hoe het ook zij, en waar dit 'probleem' precies vandaan kwam was discutabel, maar dat er iets speelde dat was zeer zeker...

De familie Pritchard had echter zo haar eigen problemen, en hield zich hier totaal niet mee bezig. Hun voornaamste taak was voedsel op de plank brengen; voor zowel hun twee jonge kinderen, als wel voor de omgeving die meeat van de gewassen die van hun land kwamen, en van de melk die hun koeien dagelijks produceerden...

Het verhaal over de oorlog was een stukje geschiedenis dat Marcus – de oudste zoon van de Pritchardfamilie – al vaker had gehoord. Gehoord van zijn vader, die dit natuurlijk weer van zijn eigen vader had vernomen. En ook al was Marcus stilletjes blij dat hij niet in een mijnwerkersgezin was opgegroeid, ging het boerenleven nou ook niet bepaald over rozen.

Desondanks was Marcus blij met zijn leven; tevreden met het ouderlijk huis waarin hij was opgegroeid, en tevens content met het gemeenschapsleven waarin hij zich met regelmaat bevond. Een vredig verhaal zou men kunnen zeggen, maar elk verhaal had zo haar schaduwzijde, en dat was ook in Glancebury niet anders. Er was nu eenmaal iets vreemds gaande in dit dorp, maar niemand wist eigenlijk waar het vandaan kwam. Men wist alleen dat dit 'probleem' de kop op stak vlak nadat de oorlog over de grens was bevochten, en vlak nadat de veelal jonge soldaten weer op de drempel stonden van hun ouderlijk huis dat zij in eerste instantie hadden achtergelaten. Volgens sommigen was het een vloek van een oorlog die helemaal nooit bevochten had mogen worden. Maar hoe het ook zij, de meeste mensen hielden hun mond. Want veteranen waren nu eenmaal heilig, en het zou dan ook ondankbaar zijn hen te verwelkomen met een schuldgevoel...

Desondanks bleef het allemaal een vreemde zaak. Vreemd des te meer omdat het leek alsof Glancebury de enige plaats was in het gehele hertogdom die hierdoor getroffen was. Het nieuws was als een lopend vuurtje door de natie gegaan, het vuurtje doofde tenslotte weer uit, maar tot op de dag van vandaag...

Tot op de dag dat de jonge Marcus weer eens in de aller-vroegte zijn bed uitgaat om zijn vader te helpen met het melken van de koeien, lijkt dit vuur te blijven smeulen binnen deze kleine gemeenschap...

Marcus

Zwaluwen vlogen boven de landerijen, over de akkers, en langs de hoge torenpiek van de enige kerk die Glancebury telde, en vaak zagen zij dan mensen lopen.

Voor deze gevleugelde wezens waren zij enkel maar stipjes; vreemde karakters die driftig heen en weer liepen, en leken te foerageren zoals ook zij dat deden, alleen dan op de grond. Met regelmaat vlogen zij boven de velden van de familie Pritchard en zagen dan een nog kleiner stipje lopen; een haast nietsbetekenend personage dat meestal schoorvoetend over het erf liep omdat dat nu eenmaal van hem werd verwacht. Dit kleine stipje, dit kleine vreemde wezen wat rechtop liep, vreemde klanken voortbracht, en soms omhoogkeek om zijn gevleugelde observanten te bewonderen, was Marcus. Een telg van de Pritchard-stamboom die over het erf van de boerderij liep om weer eens richting de koeienstal te togen. Precies zoals hij dat bijna elke ochtend deed, exact zoals dat hem werd opgedragen...

De vader van Marcus was al veel vroeger uit de veren; zeker al twee uren voordat Marcus zijn eigen ogen had geopend, zich had uitgestrekt, en het snot uit zijn ogen had gewassen met het koude water wat zijn moeder al in een zinken emmer voor hem had klaargezet. Marcus liep dan ook over het erf, keek soms naar boven, probeerde voorbij de horizon te kijken, bevoelde het klimaat met het boerenbloed wat hij nu eenmaal in zich droeg, en kon niet anders concluderen dat ook vandaag een kalme dag zou gaan worden. Een kalme dag inderdaad, al moest nog maar blijken hoe het vandaag met het humeur van zijn vader gesteld was. Zijn vader Bertus had al zeker een uur geleden een lederen riem om zijn middel geslagen, en het melkkrukje wat nu onder zijn eigen kont bungelde deed er dan ook uitzien alsof hijzelf een houten uier bezat. Bertus ging net voor de laatste koe zitten toen hij zijn enige, en oudste zoon, de stal binnen zag komen...

'Marcus!' riep hij desondanks enthousiast uit. 'Goed dat je er weer bent! Je kent het riedeltje he? Mijn beste zoon. De stal moet weer aangeveegd worden, het stro weer ververst, en misschien zou je daarna nog even bij de varkensschuur kunnen gaan kijken? Gewoon peilen of het daar allemaal nog goed gaat? Maar doe maar rustig aan hoor. Deze ochtend gaat van een leien dakje. Ik ga als een speer! De dames...'- en Bertus gaf even een tik op de kont van de laatste koe die gemolken moest worden – '...gedragen zich voorbeeldig deze ochtend! Ik ben waarschijnlijk veel eerder klaar!'

Marcus knikte ietwat laconiek, liep al naar het opberghok om een houten bezem en hooivork te halen, toen hij zijn vader Bertus nog iets hoorde zeggen: 'Doe maar rustig aan Marcus', zei de man voor een tweede maal. 'We hebben geen haast deze ochtend. Doe je klussen, en doe ze met de ijver waarmee je ze altijd doet, en dan kunnen we daarna rustig ontbijten.

Vanmiddag zien we wel weer wat er op het programma staat...'

Die middag zat Marcus binnen voor het raam wat voor zich uit te staren. Veel was er niet te doen, zijn vader leek hem niet echt nodig te hebben, en anders had hij Marcus wel bij zich geroepen.

Marcus zat na te denken, te mijmeren, te dagdromen. Drie zaken die in elkaars verlengde lagen, die erg op elkaar leken, en waar Marcus gek genoeg bedreven in was. Het was een karaktertrek wat nu eenmaal bij hem hoorde, tevens een spelletje wat hij vaak opriep, om zo misschien wel de realiteit te ontvluchten, en andere werelden aan te doen waarbinnen hij in fysieke zin waarschijnlijk nooit ook maar één stap zou zetten.

Marcus was de oudste zoon binnen de familie en hij hield als geen ander van het dorpse leven. Hij hield van alle verscheidene geluiden die rond half vijf in de ochtend nors

opkwamen, en die om acht uur s' avonds weer lacherig en tevreden verstomden. Hij was een boerenzoon, en ook al kon hij het werken op het land zeker wel waarderen, be kroop hem ook steeds vaker het besef dat zijn hart ergens anders om leek te vragen. Wat dat precies was wist hij nog niet, maar daar zou hij gerust nog wel achter komen. Misschien hadden zijn verholde hartenkreten wel te maken met de toppen van Lighttown, waarvan de lichten op een heldere avond flikkerend aan de horizon te zien waren. De grootste stad binnen Lancastershire. De plek waar het allemaal gebeurde; daar waar al het nieuws binnenstroomde, werd verpakt tot bundels van boodschappen, die vervolgens weer het land in werden geslingerd. Voor een enkele penny, of twee uiteraard. Lighttown was zo groot dat het leeuwendeel van het nieuws op diezelfde straten ontstond.

Marcus keek dan ook vaak vanuit zijn vensterbank op, over de familieakker, en over de landerijen en grote stukken woud verderop, om te zien of hij misschien een glimp van de grote stad Lighttown kon opvangen. Maar hoe scherp hij ook inzoomde, hoe geknepen hij zijn oogleden ook hield, overdag kon hij deze stad simpelweg niet zien. Dat was hem immers nog nooit gelukt. En ook al bleef hij dit een grappig spelletje vinden, kon hij er soms ook een lichte hoofdpijn aan overhouden...

Marcus dagdroomde vaak, mijmerde, probeerde te luisteren naar zijn hartenkreten. En ook al had hij nog geen concrete zingeving voor ogen, had hij dat eigenlijk ook weer wel. Hij had een diep-gekoesterde wens; een immer opdringende passie die zijn enthousiasme steeds meer leek te voeden, al stond dit geschetste toekomstplaatje zo ver van hem af, dat het eigenlijk ook weer een illusie bleef.

Marcus fantaseerde dan ook vaak over een carrière bij de Lighttown Post. Ze zouden hem zelfs Sir Pritchard noemen, en aan vrouwelijke aandacht zou hij geen gebrek hebben. Zelfs jonkvrouwen zouden zich aan zijn voeten werpen, en misschien zou hij dan eindelijk eens een echte koets kunnen zien, misschien zelfs wel één bezitten!

Marcus gleed met zijn vinger over de oude, en ook stoffige vensterbank, zodat zodoende een streep, een haast denkbeeldige routebeschrijving ontstond. Welke route zal hij moeten nemen om daar te kunnen komen? Het zal geen rechte lijn zijn zoals deze. Er waren immers zoveel mogelijkheden waaruit hij kon kiezen, dat het hem soms een beetje begon te duizelen. Het leek bijna alsof het leven vroeg om nieuwe ontdekkingen. Alsof het uitgevonden wilde worden, terwijl het zelf al dondersgoed wist wat de mogelijkheden waren...

Soms vroeg Marcus zich af of hij eigenlijk wel in de juiste tijd leefde, al probeerde hij deze gedachten altijd weer snel te negeren, aangezien het dwazengedachten waren.

Zijn opa – die vier jaren geleden helaas heen moest gaan – zei dat al. Een man van de oude stempel, maar mentaal scherper dan het gehele wapenarsenaal van de bosuil; zowel de klauwen, de snavel, als wel het zicht. De man leek meer te weten, ook al koos hij ervoor om eenvoudig te blijven. De man had desondanks iets bijzonders. Hij had zijn kleinzoon geleerd dat dwazengedachten van tijd tot tijd onvermijdelijk waren, maar dat men er niet te lang op moest dwalen, omdat het je op een gegeven moment kon overnemen, en zelfs je uiterlijk ernaar kon vormen. Ik zal moeten oppassen dat mij dat niet overkomt... was wat Marcus nog even dacht, waarna hij de streep op de stoffige vensterbank weer snel wegveegde.

Zijn vrienden binnen het dorp, en ook alle andere jonge kinderen leken zich helemaal niet om dit soort zaken te bekommeren, zich hier zelfs totaal niet mee bezig te houden, maar toch was Marcus heel stellig van zijn zaak. Op een dag zou hij Lighttown aandoen, hij zou er rondlopen, alles in zich opnemen, en deze stad uiteindelijk de zijne maken...

In de vroege ochtend de koeien van het land halen. De koeien stuk voor stuk melken met de hand. De staldeur weer opengooien. De koeien loslaten. En tegen de middag de koeien weer binnenhalen zodat het hele riedeltje de volgende dag weer opnieuw kan beginnen.

Marcus had het maar al te vaak meegemaakt, al van heel jongs af aan, en het was dan ook een mooi, hard, maar tegelijkertijd ook simpel bestaan. Desondanks zat de jongen ook vaak met zijn hoofd in de wolken, iets wat ook zijn vader Bertus niet helemaal leek te ontgaan. Want ook zijn vader was een man van weinig woorden, ook hij snapte heus wel dat zijn zoon eens iets anders wilde meemaken; iets anders dan het wel en wee rondom hun boerderij. En zo kwam het dan ook dat hij een keer, ergens in hoogzomer, op zijn oudste, en tevens enige zoon, afstapte...

Op een dag, ergens in hoogzomer, liep Bertus op zijn zoon af. De zeis was de afgelopen dagen over het hoog volgroeide gras gegaan, en de zaden uit de aren lagen nu weer open en bloot om door de grond te kunnen worden opgenomen. De hopen van gras waren in nette rijen gelegd, deze hadden de afgelopen dagen voldoende kunnen drogen, en deze werden door zowel Marcus, zijn vader, als wel een paar hulpkrachten middels hooivorken op de hooiwagen gelegd zodat de dieren – waar de familie Pritchard inmiddels zo afhankelijk van was geraakt – weer wat droogvoer ter beschikking hadden om zo grotendeels de zwaardere seizoenen door te kunnen komen.

‘Marcus!’ was wat zijn vader riep, terwijl hij met een glimlach op zijn zoon afliep; zijn gebruinde huid glanzend in de namiddagzon, en op zijn voorhoofd zweetdruppels die met elke stap van zijn gelaat vielen.

‘Jouw moeder en ik hebben een tijdje geleden een gesprek gevoerd, en...’

En zijn vader ratelde nog even door terwijl Marcus hem in gedachten al repliceerde. Ja, dat weet ik vader, was wat Marcus dan ook dacht. Jullie togen altijd richting het kleine bij-kamertje wanneer er belangrijke zaken moeten worden besproken, en waarschijnlijk hebben jullie het ditmaal over mij gehad...

‘En...’ vervolgde Bertus. ‘Je moeder en ik hebben het dit keer voornamelijk over jou gehad...’ En Marcus knikte.

‘Je draait inmiddels al heel wat jaartjes mee in het familiebedrijf, en ook al is dat natuurlijk niet meer dan logisch, vinden we toch dat je het al heel lang, erg goed doet.

Je zeurt nooit, doet je klussen met de juiste inzet en ijver, en daarom willen zowel ik, als jouw moeder, jou dit jaar dan ook belonen. Je gaat over ongeveer twee maanden het onderwijs in, en dat is tevens jouw laatste stap tot een volwaardig burgerschap; tot een volwaardige volwassenheid, en daarom...’

En Bertus deed even een houterig dansje om zijn enthousiasme enig kracht bij te zetten: ‘... wil ik je binnenkort dan ook meenemen naar de jaarmarkt! En dan bedoel ik natuurlijk niet die schamele bedoening van Gancebury, die deze naam eigenlijk niet eens waardig is. Nee! Ik bedoel een échte jaarmarkt! Die van Lighttown...!’

‘Wauwwww!’ was wat Marcus dan ook uitriep. Zijn pupillen bolden op als schotels, en hij omhelsde zijn vader die hier een beetje ongemakkelijk van achteruit leek te deinzen.

‘Haha’, lachte Bertus echter luid uit. ‘Ik wist wel dat het je zou aanspreken!’

‘We vertrekken maandagochtend in alle vroegte, bereid je maar vast voor!’

Maar Marcus was hier gek genoeg al op voorbereid, en die nacht dacht hij dan ook na over deze geste die zijn ouders hem zo toevalligerwijs, maar toch ook weer niet, hadden voorgeschoteld.

Apart... was wat Marcus moest denken. Miraculeus haast... was het tweede woord wat in hem opkwam. Was dat soms hoe de wereld werkte? Als men zich dingen kon visualiseren, als men zich dromen voor de geest kon halen en er ook daadwerkelijk in geloofde, dan konden deze ook uitkomen?

Het was immers niet lang geleden - zittend voor de vensterbank, turend door het grote raam van de stolpboerderij van zijn ouders - dat Marcus droomde over verre reizen; het aandoen van steden die zijn kleine belevingswereld zouden kunnen verrijken. En nu deed zich ineens zo een kans voor? Zeer apart... was wat Marcus voor een tweede keer dacht. En met het gekunstelde beeld van Lighttown in zijn achterhoofd dommelde Marcus op een vredige, maar ook spanningsvolle wijze, in slaap...

'Kijk!' zei Bertus tegen Marcus op maandagochtend rond klokslag vier uur.

'Onderwijs is nu eenmaal het grootste goed wat wij kennen. Het verbreden van je horizon, en het vergaren van kennis, zodat je met de juiste *tools* en vaardigheden een volwaardig volwassen-schap kunt gaan betreden.

Dat is tevens één van de redenen waarom ik je nu meeneem naar de jaarmarkt in Lighttown. Niet alleen omdat je dit hebt verdiend door je harde werken, maar ook omdat je binnenkort het onderwijs ingaat. Want binnenkort, op je tiende levensjaar, zal je het pad gaan bewandelen wat wij allemaal hebben moeten ondergaan. Het zal niet altijd leuk zijn, soms zal het je zelfs tegenstaan, maar uiteindelijk zal je er sterker uitkomen, en het je doen realiseren dat onderwijs een essentieel onderdeel is binnen ons bestaan, en het je zal sterken in je ontwikkeling...'

Ja ja, was wat Marcus ietwat gemakzuchtig moest denken. En alsof het lot ermee speelde besteeg Bertus de boerenkar met hun enige paard ervoor gespannen, om zo een plaats aan te doen die Marcus' stoutste dromen nog weleens zou kunnen doen overtreffen.

De twee hadden inmiddels plaatsgenomen op de bok van de boerenkar, en reden nu langs een lange, smalle, en haast rechte weg richting een plek waar het allemaal scheen te gebeuren. De lange rit op deze weg was saai, langdradig, monotoon haast, met om hen heen niets meer dan landerijen en natuurpracht die de provincie Lancastershire nu eenmaal te rijk was. De rit was monotoon, *alas*, maar de verwachtingsvolle spanning die middels dit ritje in Marcus' gestel begon te huizen, leek de eentonigheid een beetje te temperen.

Landerijen, weiden, akkers, en vele boomprijen hadden zij gepasseerd toen zij eindelijk de stadsmuren naderden van de grootste stad die Lancastershire kende; Lighttown.

Bertus had zijn boerenkar op een speciale stand-plek gestationeerd, even net buiten de stad. Hij had de toezichthouder ervan wat pence toebedeeld, en zodoende konden de twee nu, zonder al te veel kopzorgen, dit bolwerk onveilig maken.

'Kijk', zei Bertus voor een tweede maal; net toen zij een stap hadden gezet binnen de vesting, en het rumoer van de vele festiviteiten almaar dichterbij kwam.

'Waarschijnlijk was je er al van op de hoogte, maar dit is niet de eerste keer dat ik hier een kijkje kom nemen. Bijna elk jaar reist jouw oude heer richting deze gronden, om zo te peilen of er nog bepaalde ontwikkelingen zijn doorgevoerd binnen mijn vakgebied.

Op deze gronden heb ik menig collega-boer ontmoet, hebben we onze ervaring en kenniszaken uitgewisseld, en soms zelfs ons vee verruild, of verkocht, middels het zogeheten handjeklap. De beestenmarkt, de boerenmarkt, de paardenmarkt, het waagplein.

Straatnamen inderdaad, maar tevens plekken die vernoemd zijn naar ons handeldrijven, en waar wij boeren nog steeds te vinden zijn als het om onze handelswaar gaat.

Nu ben ik niet van plan om je daar mee te vermoeien Marcus. Ooit, op een dag, zal ik je nog wel wegwijs maken in dit handeldrijven van vee. Maar voor nu, voor deze dag, gaan we

lekker rustig rondlopen binnen Lighttown, gaan we de vele indrukken in ons proberen op te nemen, en gaan we zo goed mogelijk proberen er een leuke dag van te maken'. Marcus glimlachte even naar zijn vader, knikte instemmend, en begon toen meteen te werken aan de speelse opdracht die zijn vader hem, soort van, had opgedragen; het in zich opnemen van indrukken, en tevens het ervaren van hoe het is om rond te lopen in een stad waar hij een tijdje geleden nog enkel van durfde te dromen...

De zon gleed langzaam over Lighttown; als een warme deken die enkele hoog opgetrokken bouwsels deed oplichten, en zowel de bezoekers als de inwoners van deze stad deed verwarmen middels het zonlicht wat reflecteerde via de hoge ramen en puien.

Misschien was dat wel hoe Lighttown aan zijn naam kwam; een beetje vergelijkbaar met Glancebury, die zijn naam weer te danken had aan zijn glanzende, en glooiende heuvels, mede dankzij de zon die ook met dat tafereel gretig wist te spelen.

Marcus keek dan ook naar boven; naar de lichtgevende toppen van deze stad.

Naar de pieken, de puien en kantelen, die alle in lichterlaaie leken te staan, en die van Marcus' eerste bezoek aan deze plek een haast archetypisch beeld weergaven van hoe een denkbeeldige droomstad eruit zou moeten zien. Marcus keek voornamelijk omhoog, keek zijn ogen uit, terwijl zijn voeten haast blindelings hun stappen zetten – manoeuvrerend door een menigte van mensen die allen op de festiviteiten waren afgekomen – alsof hij hier al veel vaker was geweest, alsof hij alles om zich heen blindelings kon aanvoelen, en zo voor zichzelf een pad kon banen, zonder iemand lastig te vallen, te hinderen, of aan te stoten. Marcus nam alle geuren en indrukken in zich op en voelde zich, ondanks de grote menigte en de daardoor geringe bewegingsvrijheid, toch een vrij man.

Hij bekeek de vele marktkramen die waren opgesteld, en bewonderde tegelijkertijd hun producten: de uitgestalde exotische notensoorten, specerijen, ambachtelijke stukken vlees en worsten, en de vele kraampjes met leuke sieraden, souvenirs, en tierlantijntjes waar hij zijn moeder eigenlijk wel mee zou willen verrassen.

Hij keek dan ook vragend naar zijn vader die even verderop stond, en die verzeild was geraakt in, wat leek, een geanimeerd gesprek. Misschien wel met iemand die hij al kende, misschien wel met een nieuw opgedaan contact, maar Marcus' stilzwijgende smeekbede werd bij deze dus niet gehoord.

Marcus bekeek de ringetjes, de glimmertjes, de armbanden en kettinkjes, de vele uitgesneden, en met de hand bewerkte houten beeldjes, en dacht toen even goed na. Zijn vader had hem vijf pence toebedeeld; een redelijk bedrag, waar Marcus vast iets leuks van kon kopen. En wat hij precies zou gaan kopen wist hij nou eenmaal nog niet, maar iets kopen voor zijn moeder zou weleens ietwat onverstandig kunnen zijn.

Niet omdat hij het haar niet gunde, maar meer omdat het een unicum was dat hij hier nu zo rondliep, en hij nu eenmaal graag een persoonlijke herinnering wilde hebben aan deze ervaring.

En wat deze memorabilia precies moest zijn wist hij eigenlijk ook niet, maar Marcus begaf zich nu eenmaal vrijwillig op de wind van deze dag, en liet zich dan ook op ontspannen wijze meevoeren op zijn stroming.

Zijn vader Bertus legde een grote hand op zijn schouder, duwde hem tevens een klein beetje voort, wat Marcus zei dat de man een beetje door wilde lopen.

Van tijd tot tijd bleven ze even staan bij een bezichtiging of evenement. Bij een toneelstuk opgevoerd door straatartiesten die op komische wijze de vroegere tirannie van koning Hendrik VI uitbeeldden. Bij een heus ringsteekspel, of zelfs een echte *joust!* Waarbij twee

gepantserde ruiters recht tegenover elkaar stonden, en zij elkaar middels een dikke houten lans van elkaars paard moesten stoten. Een versplinterend geluid van hout was van tijd tot tijd dan ook hoorbaar, het blikken geluid van een harnas dat hard tegen de vlakke sloeg, en een oorverdovend applaus vanwege het spektakel, maar ook vanwege de moed van deze pseudokrijgers, die hun leven in de waagschaal legden voor een beetje geld, glorie en gratie. Volgens Bertus waren dit soort spelen dan ook een overblijfsel van de feodale maatschappij, misschien zelfs nog wel van ervoor; van een standenmaatschappij, al zou hij Marcus daar nog wel een keer over vertellen.

Marcus knikte enthousiast, kon niet wachten, en wilde er dan ook alles over weten, al beval Bertus hem weer door te lopen. Simpelweg omdat ze bij dit evenement al lang genoeg hadden gestaan, hun kostbare tijd langzaam begon te dringen, en Marcus zodoende moest opschieten om überhaupt nog een souvenir te kunnen bemachtigen...

Marcus zocht vlug om zich heen, terwijl de tijd nietsontziend doortikte.

Over niet al te lange tijd zou Bertus hem weer dwingen mee naar huis te gaan, en Marcus wist dat dit zonder concessies zou zijn. Marcus bekeek alle kraampjes nog een keer; de vele marktkramen die hij al eerder had gezien, met hun parafernalia, hun hebbedingetjes, en hun tierelantijnen. Het was bijna te veel om uit te kiezen. Het beeld van zijn moeder spookte door zijn hoofd, en tevens de glimlach die hij op haar gezicht zou kunnen toveren, al hield iets in hem dat ook tegen.

Hij moest een juiste keuze weten te maken; de kers op de slagroomtaart. De verborgen parel in de, zo op het eerste oog, eenvoudige - en doorsnee oester. Iets wat deze ervaring, dit aandoen van Lighttown, perfect zou kunnen afsluiten. Marcus keek even naar boven, naar de luchten hoog boven hem. Help me! Dacht Marcus haast smekend, zich wendend tot de goden, of wie dan ook. Help me om deze prachtige dag op een sublieme manier af te kunnen sluiten!

En alsof het lot er zelf mee speelde; het lot met zijn vele kansberekeningen, dat gek genoeg altijd het universum wist aan te wenden, en hier zelfs onder één hoedje mee leek te spelen, hoorde Marcus – niet ver van hem vandaan – een koopman het volgende roepen:

'Haalt hier uw boeken! Komt hier uw gebundelde manuscripten halen! Gebonden of gestikt! Met of zonder omslag! Voor eenieder is hier wel wat te vinden!

Boeken in een hogere prijsklasse! En tevens voor de lagere inkomens! Voor jong en oud! Voor eenieder die zijn persoonlijke boekencollectie wil spekken, en die het aandurft zijn geest verder te prikkelen, en zijn belevingswereld te verrijken!'

Marcus' hart leek een slag over te slaan. Naar zoiets was hij op zoek! Het begin van iets wat weleens zijn persoonlijke toevluchtsoord zou kunnen worden. Een potentieel begin van het einde van deze magistrale dag, die onbetwist geestverruimend kon worden genoemd, en bij deze weleens een educatief staartje zou kunnen krijgen.

Marcus groette de marktkoopman op ietwat timide wijze, liet zijn enthousiasme niet al te veel blijken – omdat de man dan weleens een hogere prijs voor zijn handelswaar zou kunnen vragen – en begon toen gretig, maar ook beheerst, door zijn koopwaar te snuffelen. De boeken van de koopman waren keurig op rijen neergelegd, op nette wijze gestapeld, en zo te zien op onderwerp gesorteerd.

Vele boeken waren oud, half versleten, en vielen bijna van ellende uit elkaar; met vele losse pagina's die de dichtgeklapte boeken middels hun volume, en tevens ook de zwaartekracht, bij elkaar hielden.

‘Deze sectie gaat voornamelijk over de historie van ons land’, zei de koopman tegen Marcus; omdat zijn jonge, en potentiële koper, zo te zien wel wat hulp kon gebruiken in zijn zoektocht.

‘Deze stapel gaat voornamelijk over het dierenrijk, en de vele schepsels die onze aardbol bewandelen.

En deze stapel...’ En de man drukte met een vinger op het bovenste boek – alsof deze extra bijzonder waren, en het bijna leek alsof hij deze niet kwijt wilde – ‘...gaat over vreemde, en uitheemse volkeren. Volkeren die bijvoorbeeld aan de andere kant van de oceaan leven, of die zelfs al helemaal niet meer bestaan...’

Marcus keek zijn ogen voor de zoveelste keer uit. Zijn hart raasde bijna uit zijn borst, zijn gestel die een gewaarwording ervoer die men bijna als goudkoorts zou kunnen bestempelen, alleen dan op het gebied van het vergaren van kennis.

Marcus voelde de honger, en als hij het geld had dan had hij al deze boeken opgekocht, maar dat had hij helaas niet. Hij had maar vijf pence in zijn zak, en als hij geluk had dan zou hij daar misschien één boek voor kunnen krijgen.

Een boekenkast... was wat Marcus ineens moest denken. Hoe gaaf zou het zijn om dat te bezitten? Maar zijn geest begon duidelijk een loopje met hem te nemen.

Hij moest een keuze maken, aangezien zijn vader Bertus al van ongeduld stond te trappelen om weer op huis te gaan.

Goed! Dacht Marcus op doorslaggevende wijze, en hij bekeek de boeken over inheemse volkeren met een bepaald kennisoog dat hij nu eenmaal in zich leek te dragen. Lezen kon hij immers nog niet, maar het boek wat hij uiteindelijk uitkoos was er één dat nu eenmaal bij hem in het oog sprong.

‘Goede keus!’ zei de marktkoopman ineens. ‘Excellent zelfs!’ Een boek over de oude indianen, en deze is zelfs geïllustreerd! Met dit boek zal je vast fijne tijden gaan beleven jongeman, dat is dan zes pence alsjeblieft...’

Marcus keek naar de vijf schamele muntjes die in zijn handpalm lagen, keek toen ietwat beteuterd naar de marktkoopman, en hief toen zijn hand omhoog.

‘Hmm’, zei de koopman bedenkelijk. ‘Daar moeten we het dan maar mee doen he?’ En hij overhandigde Marcus het boekwerk, waarna hij hem weer een goedendag wenste.

‘Kijk pap!’ was wat Marcus enthousiast riep toen hij op zijn vader afliep.

‘Gekocht van die man daar’, en hij wees even naar de boekenkraam waar inmiddels alweer een paar andere potentiële klanten voor stonden.

‘Leuk hoor Marcus’, zei Bertus ietwat onaangedaan. ‘Maar wat heb je daar nu precies voor betaald?’ En Marcus noemde het bedrag wat hij voor het boek had moeten neertellen.

Bertus bladerde het vergeelde boekwerk even snel door, waarbij een aantal bladzijden op de grond dwarrelden, en de kaft van het boek half losliet van het rugwerk.

‘Vijf pence?!’ riep Bertus ineens uit. ‘Vijf hele pence?! Voor dit?! Belachelijk! Je bent geringeloord Marcus, dit laat ik niet over mijn kant gaan!’

‘Maar?!’ riep Marcus nog; trachtend uit te leggen dat de koopman hem al tegemoet was gekomen door een hele penny van de prijs af te halen, al leek het al te laat...

Bertus was al met forse schreden richting de kraam gelopen, en liep de marktkoopman inmiddels uit te foeteren, terwijl Bertus zijn nieuwe potentiële klanten hierbij leek weg te jagen, omdat deze nu eenmaal geen zin hadden zich te mengen in een opstootje.

Ook Marcus was inmiddels naast zijn vader gaan staan, terwijl de marktkoopman ietwat geërgerd richting zijn eerdere jonge koper keek.

‘U moet goed begrijpen meneer’, zei de man kalmpjes. ‘Dat ik een mondelinge overeenkomst heb gesloten met deze kleine heer hier, en niet met u. De overdracht van het product is in volledige overeenstemming gegaan, en bovendien heb ik de prijs ook nog eens voor hem verlaagd...’

‘Ha!’ riep Bertus op zijn beurt. ‘Dit boek is nog geen eens drie pence waard! Twee op zijn hoogst! U zou zich moeten schamen, misbruik te maken van een onwetende jonge klant als deze, van een jonge klant als mijn zoon!’

En de marktkoopman moest even grijnzen, zijn ietwat bruine tanden ontbloot, terwijl hij het volgende zei: ‘Tja meneer, dat zijn nu eenmaal de kneepjes van ons vak. Vraag en aanbod, wat de gek ervoor geeft...’ En hij keek even schuin richting Marcus.

‘Ik pik dit niet!’ riep Bertus op nog bozere toon. ‘Of u geeft mijn zoon zijn geld terug, of u sluit een akkoord waar wij gezamenlijk, als beschaafde burgers, mee uit de voeten kunnen’. ‘En waar zat u dan precies aan te denken?’ zei de koopman ietwat laconiek; zich tegelijkertijd half wendend richting zijn nieuwe klanten, zo trachtend dit kleine debacle te verbloemen en te verzachten.

‘Of u maakt er voor deze prijs twee boeken van,’ vervolgde Bertus. ‘Of u halveert de prijs, simpel! Of, in het uiterste geval, boek terug, geld terug, maar deze beslissing laat ik aan u...’ ‘Hmm’, zei de marktkoopman, ietwat overpeinzend. ‘Nou vooruit, kies dan nog maar een boek uit...’

Marcus stond bij dit gezegde gelijk op zijn achterste benen. Nog een boek!? Dacht hij. Wat een dag! En wat een held was zijn vader door zo voor hem in de bres te springen!

Marcus snuffelde weer op gretige wijze, en ditmaal minder beheerst, door de stapels van boeken. Het ene boek legde hij weer op het andere, van de gesorteerde en gecategoriseerde onderwerpen een rommeltje makend; tot enige ergernis en ontzetting van de verkoper.

Marcus leek zich ineens dapper te voelen; machtig omdat zijn oudeheer achter hem stond, en deze buitenkans liet hij dan ook niet aan zich voorbijgaan.

Zou hij voor het dierenrijk gaan? Voor de fauna van de nieuwe wereld, of misschien wel die van de oude? Zou hij kiezen voor een boek over uitheemse volkeren? Die ongetwijfeld regelmatig met deze viervoeters, gevleugelde wezens, en wat al niet in aanraking kwamen? Of zou hij kiezen voor een gestikte bundel over de rijke historie van Engeland, met zijn vroegere vorsten en regenten; ongetwijfeld gortdroog, maar tevens educatief, en wat hem een eventuele voorsprong zou kunnen geven binnen de onderwijsvorm die hij binnenkort zou gaan betreden...?

‘Schiet alsjeblieft een beetje op Marcus!’ snauwde zijn vader, terwijl de marktkoopman niets anders kon doen dan dit stilzwijgend beamen.

Marcus gooide de stapel over historie overhoop, beoordeelde de boeken op hun kaft, maar was nog niet tevreden. Hij moest een onderwerp hebben wat de potentie had hem te overdonderen. Iets waar hij van kon leren, educatief, maar tevens met een knipoog, en het liefst vermakelijk.

Marcus was al bijna bij het onderste boek van de stapel beland toen zijn oog linksachter op de plank, ergens half verscholen onder een aantal andere manuscripten – die Marcus daar hoogstwaarschijnlijk zelf had neergekwakt door zijn gretige graaiwerk – een boekwerk zag liggen met een rode lap eromheen gevouwen.

Hij pakte snel dit boek op – tot inmiddels nog grotere ontzetting van de eigenaar – ontdeed deze van zijn textiele gevangenis, en bekeek toen aandachtig de voorkant.

‘Deze wil ik hebben!’ zei Marcus. ‘Deze lijkt me wel leuk!’ Simpelweg omdat de voorprent hem wel aanstond.

‘Die is niet te koop’, zei de koopman, met een ietwat grauw gezicht, en met een ietwat zure ondertoon in zijn stem.

‘Maar waarom ligt hij dan op de plank?’ vroeg Marcus. ‘Tussen alle andere boeken?’

‘Deze hoort bij mijn persoonlijke collectie’, was wat de man daarop zei. ‘Ik snap eigenlijk ook niet zo goed wat hij tussen de andere boeken doet...’ En Marcus keek even vragend naar zijn vader.

‘Oké, oké’, zei de man ineens die heel goed begreep wat Marcus hiermee probeerde te bereiken. ‘Ik zal eerlijk met je zijn’, vervolgde hij. ‘Dit boek kwam uit mijn persoonlijke collectie, is nu inderdaad voor de verkoop bestemd, maar alleen dit boek is al meer waard dan de vijf pence die je tot nu toe hebt uitgegeven...’

‘Twee boeken had u gezegd’, was wat Bertus hier stellig op repliceerde. ‘Twee boeken, voor de prijs van één. Ik heb het daarnet nog uit uw eigen mond gehoord, u was er immers zelf bij’.

‘Potverdorie!’ riep de man ineens geërgerd. ‘Proberen jullie me een poot uit te draaien of zo? Nondeju, zulke halsstarrige klanten als jullie heb ik nog nooit meegemaakt.

Prima! Eigenlijk wil ik er een shilling voor hebben, veertig farthing is ook goed, maar ik zal het voor jullie afronden. Vooruit, beide boeken voor het schamele bedrag van tien pence, take it or leave it’.

‘Tien pence!?’ riep Bertus verontwaardigd uit, terwijl het eigenlijk niet eens zoveel geld was, en de gierigaard dit best kon missen. ‘Prima! Dan worden het geen boeken, en geld terug!’

‘Maar pap!?’ smeekte Marcus. ‘Ik wil het boek over indianen, maar ook deze. Ik wil ze allebei! Gun me toch deze buitenkans. Als we straks weer thuis zijn wil ik mam niet alleen iets vertellen over Lighttown, ik wil haar ook iets tastbaars kunnen laten zien...’

En Marcus kon aan Bertus zien dat hij hier over nadacht.

‘Ik weet het niet hoor Marcus’, zei zijn vader. ‘We hebben een leuke dag gehad, en goede herinneringen kun je immers ook mee naar huis nemen.

Bovendien is tien pence huishoudgeld waar we minstens drie dagen van kunnen rondkomen, aan dat soort dingen moet je ook denken Marcus...’ Al leek ook zijn vader nu ietwat te twifelen. Ook hij wilde geen mukkende Marcus naast hem op de bok van de boerenwagen, op weg naar huis. Ook hij wilde deze dag zo leuk en zo gemoedelijk mogelijk afsluiten.

‘Bovendien!’ zei Marcus ineens vol overtuiging, trachtend zijn vader te overreden; ietwat misbruik makend van het weifelende gat tussen wel en niet waar zijn vader nu zichtbaar mee zat te worstelen.

‘Bovendien!’ vervolgde hij. ‘Zonder een enkel boek kan ik vrij weinig, maar met twee boeken zou ik het leren lezen veel sneller onder de knie kunnen krijgen, misschien zelfs wel kunnen meesteren...’ En Marcus liet tegelijkertijd even een charismatische grijns zien.

‘Nou vooruit!’ zei Bertus, en hij drukte de koopman nogmaals vijf muntjes in de hand.

‘Een goede koop!’ zei de handelaar met opzweepende stem; zich weer voegend naar zijn rol als gladde verkoper. ‘Een mooi boek! Een prachtig boek zelfs! Mysterieus! Oog - ontluikend! Een boek wat ongetwijfeld op jouw lijf geschreven is!’ En de man glimlachte even naar Marcus, al leek dit gebaar een beetje gemaakt. ‘Ik ga je niet vertellen waar het over gaat, want dat zal je zelf wel gaan merken, maar mij heeft de informatie in ieder geval kostelijk vermaakt. Nu moet je me tegelijkertijd iets beloven kleine man’, en de verkoper keek op datzelfde moment ook even naar Bertus; iets wat een belediging had kunnen zijn, echter zo geraffineerd dat niemand er eigenlijk iets van zou kunnen zeggen.

‘Beloof me dat je nooit meer bij mijn kraam komt om een boek te kopen!’ En de man wendde zich gracieus van de twee dorpelingen af en leek zijn volgende klant – of potentieel slachtoffer, hoe je het ook bekijkt – alweer met open armen te verwelkomen.

‘Hmpf, wat een blaaskaak’, was wat Bertus tegen Marcus zei toen ze alweer richting de stadsmuren liepen; richting één van de uitgangen waar hun trouwe ros, gespannen voor de boerenkar, al met smart op hen stond te wachten.

‘Ik denk nog steeds dat we in de maling zijn genomen Marcus’, was wat zijn vader zei, terwijl hij er tegelijkertijd ook een beetje bij moest lachen; een eventuele leuke anekdote om te vertellen, en tevens een bekrachtiging in het feit dat stadsmensen niet te vertrouwen zijn als het om klinkende en rollende munten gaat.

‘Ik denk het niet vader’, was wat Marcus echter zei. ‘Ik denk niet dat we in de maling zijn genomen. ‘Ik denk persoonlijk dat ik zomaar weleens twee goudmijntjes in mijn bezit zou kunnen hebben...’ En Marcus had deze woorden nog niet volledig uitgesproken of zijn vader leek zich er even in te verslikken, al snapte Marcus eigenlijk niet zo goed waarom.

‘Ik hoop het voor je Marcus’, kuchte de man even. ‘Ik hoop het voor je...’

Waarop Bertus de teugels even strak aantrok, zodat het paard begon te lopen, en de kar begon te rijden...